Mart 2015
Sayı : 3

ANKOS Bülten

İçindekiler

- Başkan'ın Köşesi..... 1
- 2014'de Öne Çıkanlar..... 2
- ANKOS Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler Girişimi ve ANKOS AEKA 3
- Elektronik Bilgi Kaynaklarının Lisans Anlaşmaları ve ANKOS LAG..... 4
- 2015 Yılında İlk Kez Konsorsiyuma Giren Ürünler..... 5
- Etkinlikler ve ANKOSLink2015 Konferansı 5
- Yeni Veritabanı Sorumluları 6





Merhaba,

Yılın ilk çeyreğinde yeniden yayın hayatına başlayacak olan ANKOS e-Bülten'inin üçüncü sayısını yayınlamaktan gurur ve mutluluk duyuyoruz. Yılda üç defa yayınlanacak olan e-Bülten'de ANKOS ile ilgili gelişmeler ve etkinliklerin yanında gönüllülerimizden, üyelerimizden ve bilgi dünyasından haberleri sizler ile paylaşıyor olacağız.

Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu (ANKOS) 4 üniversitenin bir araya gelmesiyle 1999 yılında kurulmuştur. 2 veri tabanı konsorsiyumu ile başlayan bu serüven yıllar içerisinde büyüyerek 2015 yılında 170'den fazla üye, 95'den fazla veri tabanı ve 2000'den fazla anlaşmanın bulunduğu Avrupa'nın en büyük konsorsiyumlarından biri haline gelmiştir. ANKOS 50'ye yakın gönüllü çalışanı ile dünyada 230 konsorsiyum arasında eşi benzeri görülmemiş büyük bir mesleki birlik ve gönüllüler topluluğudur.

ANKOS faaliyetlerini elbette bir bültene sığdırmak mümkün değildir. Bu nedenle 2014 yılında ANKOS olarak gerçekleştirdiğimiz bazı etkinlikleri ve 2015 yılında gerçekleştireceğimiz bazı faaliyetleri bu bültende sizlerle kısaca paylaşmak isteriz.

2014 yılını yoğun ve tempolu bir yıl olarak tamamladık. ANKOS'un temel faaliyetlerinden olan veri tabanı pazarlıkları kapsamında 100'den fazla veri tabanı değerlendirildi, 3 veri tabanı anlaşmasına son verildi ve 5 yeni veri tabanı konsorsiyuma dahil edildi.

2015 yılına aynı yoğun bir tempo ile başladık. Öncelikle Nisan ayında gerçekleştireceğimiz ANKOSLink2015 Konferansı, Mayıs ayında Güney Avrupa Kütüphaneleri Konsorsiyumu (SELL) Toplantısı, Haziran ayında IFLA Başkanlık Toplantısı ve Ekim ayında kaynak paylaşımı ile ilgili ILDS Toplantısı ve ANKOS Bölge toplantılarını gerçekleştireceğiz. Bu ve benzeri çalışmalar meslektaşlarımız için uluslararası network oluşturma, görünürlüğü artırma, bilgi paylaşımı ve mesleki gelişim konusunda katkı sağlamayı hedefliyoruz.

Tüm bu çalışmaların gönüllülük esasıyla yürütülmesinde etkin olarak çalışan Yönetim Kurulu üyelerine, ANKOS gönüllülerine, desteklerini bizden esirgemeyen üyelerimize ve tüm paydaşlarımıza gönülden teşekkür ediyor, bir sonraki bültende görüşmek üzere diyoruz.

Sami ÇUKADAR
ANKOS Başkanı

2014'de Öne Çıkanlar



➤ ANKOS 2014 yılında, dört bölge toplantı gerçekleştirmiştir. Toplantılarda ANKOS'un yapısı ve işleyişi, mali süreçleri, konsorsiyum pazarlık süreçleri ve paylaşım modelleri tartışılmıştır. Toplantı tarihleri ve yerleri şu şekildedir: 1 Mart 2014, Selçuk Üniversitesi (Konya), 15 Mart 2014, Dicle Üniversitesi (Diyarbakır), 10 Mayıs 2014, Uludağ Üniversitesi (Bursa) ve 24 Mayıs 2014, Karadeniz Teknik Üniversitesi (Trabzon).

➤ 18-20 Nisan tarihlerinde gerçekleşen ANKOSLink 2014 Konferansı'nda 58 firmanın temsilcileri standlarında katılımcılarla yüz yüze görüşme fırsatı buldular. Paralel oturumlarda 50 firma sunumu, 3 ANKOS paneli, 2 seminer, 1 ANKOS sunumu ve 1 çalıştay gerçekleştirilmiştir. Konferans programında yer alan sunumlara http://www.ankoslink.org.tr/2014 adresinden erişilebilmektedir. ANKOSLink 2014 konferansı 508 katılımcı ile gerçekleşmiştir.

➤ 2014-2016 dönemi ANKOS ve ANKOS Derneği Olağan Genel Kurulu toplantısı 14 Haziran 2014 tarihinde Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'nde yapıldı. Seçim sonucunda Yönetim Kurulu Sami Çukadar, Tuba Akbaytürk Çanak, İlkay Holt, Cevat Güven, Recep Zogo, İsmail Çetinkaya ve Deniz Baltacı'dan oluşmuş ve aynı gün gerçekleştirilen Yönetim Kurulu toplantısıyla Sami Çukadar başkanlık, Tuba Akbaytürk Çanak yazmanlık, İlkay Holt saymanlık görevlerine seçilmişlerdir.

➤ ANKOS Personel Değişim Programı (APDP)'nin üçüncüsü 1-5 Eylül 2014 tarihleri arasında Anadolu Üniversitesi Kütüphanesi ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Beş farklı kurumdan beş kütüphaneci bu programa katıldı.

➤ İki başlık altında ANKOS AEKA Eğitim Programları düzenlendi. Bunlardan ilki "Yayınlarınız için Açık Erişim Modelleri ve Fiyatlandırma Politikaları: BioMed Central Örneği" ismiyle 28 Nisan 2014'de Ankara Üniversitesi, 29 Nisan 2014'de Dokuz Eylül Üniversitesi, 30 Nisan 2014'de Marmara Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.

➤ İkinci eğitim ise "Yükseköğretim Akademik Arşiv Çalışmaları: Kurumsal Arşivler ve Telif Hakları" ismiyle 18 Eylül 2014 tarihinde Bingöl Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.

➤ ANKOS tarafından TKD işbirliği ile İstanbul Bilgi Üniversitesi ev sahipliğinde 3-5 Haziran 2015 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan IFLA 2015 Başkanlık Toplantısı öncesi 13 Aralık 2014 tarihinde İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde "IFLA Eğilim Raporu" başlıklı bir çalıştay gerçekleştirildi.

➤ International Coalition of Library Consortia (ICOLC)'un 19-22 Ekim tarihlerinde Lizbon'da yapılan yıllık toplantısına ANKOS adına Sami Çukadar ve Recep Zogo katıldılar.

➤ Yıl içinde ANKOS Veritabanı Eğitim Seminerleri yapılmaya devam edilmiştir.

➤ 24-26 Kasım tarihlerinde Antalya'da yapılan IMCW2014 ve ICKM2014 toplantılarına dört ANKOS gönüllüsünün katılımı desteklenmiştir.

ANKOS Bülteni için düzenlenmiştir. Ocak 2015.

ANKOS Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler Girişimi ve ANKOS AEKA

ANKOS Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler Grubu (AEKA) tarafından hazırlanmıştır.



Akademik camiada ortak çıkarların yaratılması amacıyla bilginin paylaşılmasına armağan edilmiş toplumsal bir hareket olan Açık Erişim, bugün dünyada pek çok bilim insanı, yayınevi ve araştırmacı tarafından desteklenmektedir. Araştırma sonuçlarının kamuya açık İnternet aracılığıyla ücretsiz olarak erişilebilmesi ve bu literatürün çeşitli amaçlarla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın kullanılabilmesini esas alan açık erişim çalışmaları Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu (ANKOS) tarafından da desteklenmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye'de açık erişime konu olan çeşitli düzeydeki girişimlere temel oluşturmak, destek olmak, önerilerde bulunmak, örnek uygulama ve eğitimler çerçevesinde edinilen tecrübeleri paylaşmak üzere ANKOS çatısı altında, 2006 yılında Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler (AEKA) adıyla bir çalışma grubu kurulmuştur. ANKOS' Başkanlık da yapmış olan Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Bülent Karasözen, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'ndan Cem Coşkun ve Özyeğin Üniversitesi'nden İlkay Holt grubun kurucu üyeleridir. Ocak 2015 itibariyle, Yaşar Üniversitesi'nden Ata Türkfidanı, İpek Üniversitesi'nden Burcu Bulut, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nden Gültekin Gürdal, Özyeğin Üniversitesi'nden İlkay Holt, Doğuş Üniversitesi'nden Sönmez Çelik AEKA Çalışma Grubu'nda aktif olarak görev yapmaktadır.

Grubun misyonu, Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler konusunda Türkiye'de bilgi profesyonelleri arasında farkındalık yaratmak, ilgili uygulamalarda ANKOS - bilgi profesyoneli - araştırmacı işbirliğini sağlamak, yurt içi ve yurt dışında bu konuda faaliyet gösteren kurumlar ile işbirliği içinde çalışmaktır.

Bu amaçla, Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler konusunda bilgilendirici dokümanların/raporların oluşturulması, açık erişim ile ilgili kaynak listesinin oluşturulması, konu ile ilgili oluşturulacak politika vb. dokümanlar için zemin hazırlanması, tanıtılması ve uygulanması amaçlı kongre, konferans, seminer vb. düzenlenmesi ve düzenlenmesine ön ayak olunması, yurt dışında konu ile ilgili faaliyet gösteren kurumların çalışmalarının takip edilmesi, bunlar hakkında üye kurumların bilgilendirilmesi, uluslararası düzeydeki faaliyetlerin desteklenmesi, açık erişim ve kurumsal arşiv uygulamalarında kütüphanecinin rolünü güçlendirmek, yerli bilimsel dergilerinin açık erişim konusunda politika geliştirmelerine önayak olunması, OpenAIREplus ve MedOANet'e projelerine Ulusal Yardım Masası aracılığıyla katkı sağlanması görevlerini yerine getirmektedir.

AEKA çalışmalarını daha yakından takip etmek; içinde bulunulan ulusal ve uluslararası projeler, konuyla ilgili terimler, ulusal ve uluslararası girişimler, açık kaynak kodlu yazılımlar, telif haklarıyla ilgili detaylı bilgi sahibi olmak; grup üyeleri tarafından yapılan sunumlara **http://acikerisim.ankos.gen.tr/** adresinden ulaşılabilmektedir.

Açık erişim ve kurumsal arşiv konularındaki soru ve görüşler AKOS AEKA Çalışma Grubu üyelerine **oa@ankos.gen.tr** aracılığıyla iletilebilmektedir.

ANKOS Bülteni için düzenlenmiştir. Ocak 2015.

Elektronik Bilgi Kaynaklarının Lisans Anlaşmaları ve ANKOS LAG

ANKOS Lisans Anlaşmaları Grubu (LAG) tarafından hazırlanmıştır.



ANKOS (Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu) üye kurumlarının abone olmayı planladıkları elektronik bilgi kaynaklarının lisans anlaşmalarını Türk Ulusal Site Lisansı (TRNSL) ile uyumunu sağlamak amacıyla inceler, yayıncılar ile mutabık kalınan bir anlaşma metni oluşuncaya kadar iletişimi sürdürür ve üyelerini örnek anlaşma metni konusunda bilgilendirir. Bu süreci ANKOS bünyesinde Lisans Anlaşmaları Grubu (LAG) yürütmektedir. Bununla birlikte, LAG dünyada lisans anlaşmaları ile ilgili gelişmeleri izleyerek, bu gelişmeleri ANKOS üyeleri yararına kullanmayı hedefler. Özyeğin Üniversitesinden İlkay HOLT, Koç Üniversitesinden Kamil YEŞİLTAŞ, Yaşar Üniversitesinden Ata TÜRKFİDANI, İstanbul Bilgi Üniversitesinden Kerem KAHVECİOĞLU ve İstanbul Üniversitesinden Özhan SAĞLIK grup üyelerini oluşturmaktadır.

TRNSL, ANKOS'un kuruluş yılında oluşturulmuş bir model lisans anlaşmasıdır. Bugün dünyada pek çok konsorsiyal anlaşmaya temel oluşturan NESLI (The UK's National Electronic Site Licensing Initiative)'yi temel almaktadır. Anlaşma ilkeleri ICOLC (International Coalition of Library Consortia) ve JISC (Joint Information Systems Committee) gibi kurumların politikaları ile uyumluluk göstermektedir. İçeriğinde anlaşmanın tarafları, anahtar tanımlar, lisanslama ve ücretler, kullanım hakları, yasaklanmış kullanımlar, yayımcı ile konsorsiyum üyelerinin sorumluluk ve yükümlülükleri, anlaşma süresi ve son bulması, genel hükümler gibi ana başlıkları yer alan TRNSL İlkeleri'ne **http://tinyurl.com/otm7ql5** adresinden erişilebilir.

Elektronik kaynakların sağlanmasında lisans anlaşmalarının yönetimi ve takibi çok önemlidir. Bir bilgi kaynağı için yapılan fiyat pazarlıkları ve diğer anlaşma koşullarının yazılı hale gelmesi, ürünü erişime açmadan önce kullanım, ödeme, ihlal, iptal gibi konularda açıkça bilgi sahibi olunması ve mutabık kalınması elektronik kaynak yönetiminin önemli bir bileşenidir. ANKOS kapsamındaki tüm ürünleri için mevcut anlaşmaların takibi yapılırken, LAG aynı zamanda üye kurumlara ve ANKOS gönüllülerine de lisans anlaşmaları konusunda rehberlik etmeye, bilgi vermeye çalışmaktadır. LAG bu bilgilendirmeleri konferans, seminer ve çalıştaylar yoluyla yapmaktadır.



Sözleşme metinleri değerlendirilirken özellikle dikkat edilen alanları kısaca burada sıralamak isteriz;

- Anlaşma metninde tarafların firma ile üye kurum olması ve ANKOS'un Konsorsiyum olarak ifade edilmesi,
- Anlaşmada kurumun talebi ve onayı alınmadan yapılan otomatik yenileme maddesinin yer almaması,
- Kullanıcıların üye olunan kaynaklara kampüs dışından erişimine izin verilmesi,
- Üye kurumun kütüphanesini fiziksel alanda ziyaret eden dış kullanıcıların ilgili ürüne kampüs sınırları içinde erişimine imkan tanınması,
- Özellikle devlet üniversiteleri için Maliye Bakanlığı'nın bütçeleri üç aylık dönemler ile kullanıma açmasından kaynaklanabilecek ödeme gecikmelerini önlemek için fatura tarihinden itibaren 90 gün ödeme süresinin talep edilmesi,
- Üye kurumun aboneliğini sonlandırması halinde, erişim için ödeme yaptığı döneme ait içeriğe erişim hakkının sağlanması,
- Lisans anlaşmasının uygun gördüğü kapsamda kütüphaneler arası kaynak paylaşımına (ILL & Document Delivery) izin verilmesi,
- Eğitim amaçlı kullanım kapsamında ürün içeriği ile elektronik rezerv sistemine ve ders paketleri oluşturmaya olanak sağlaması,
- COUNTER uyumlu kullanım istatistiği sağlanması
- Sistematik indirme, ticari kullanım ve benzeri kullanım ihlallerinin diğer konsorsiyum üyelerinin erişimini olumsuz etkilememesi,

Yukarıda sıralanan maddeler en temel noktalar olarak sıralansa da, lisans anlaşmaları bir bütün olarak incelenmeli, maddelerin birbiri ile bağlantısı ve ürün pazarlıkları ile aynı paralelde bakılması gereği gözden kaçırılmamalıdır. ANKOS veri tabanı sorumluları (VTS), firma ve Yönetim Kurulu ile iletişim içinde değerlendirmeleri yaparak mutabık olunan sözleşme metninin imzalı veya kaşeli bir kopyasını ANKOS sayfası şifreli ara yüzüne taşır. Bu ara yüz üye kurumların şifreleri ile erişebildikleri sayfadır. Lisans anlaşmaları üye kurumlara firma tarafından ulaştırıldığında, konsorsiyum kapsamında abone olunan ürünler için üye kurum metnin bu örnek kopya ile uyumlu olduğunu kontrol ederek, kullanabilir.

ANKOS web sayfası şifreli alanında, bu anlaşmalarda sunulan haklar ve kısıtlar konusunda temel bilgilerin yer aldığı bir tablo mevcuttur. **http://www.ankos.gen.tr/web/index.php/haklar-kisitlar-a** adresinden erişilebileceğiniz bu tabloda ILL; ders malzemesi olarak kullanım, otomatik yenileme vb. başlıklara dair kısa yönlendirmeler bulabilirsiniz.

Elektronik bilgi kaynakları lisans anlaşmalarının değerlendirilmesi, yayıncı politikaları, telif hakları ve ilgili konularda ANKOS LAG üyelerine sorularınızı veya görüşlerinizi **lag@ankos.org.tr** adresine yazarak iletebilirsiniz.

2015 Yılında İlk Kez Konsorsiyuma Giren Ürünler

ANKOS her yıl pek çok yeni ürün için ilgi kaynağı olamakta ve teklifler firmalarca ulaştırılmaktadır. 2014 yılı boyunca da bu şekilde 18 farklı üründen teklifler ANKOS tarafından değerlendirmeye alınmıştır.

Uzun ve titiz bir şekilde yürütülen çalışmalar sonucunda bu ürünlerden 8 tanesi için anlaşmaya varılmış ve üyelerimizle bu ürünlere ait bilgiler ve fiyatlama detayları paylaşılmıştır.

Bu ürünlerden JOVE, Elgar Online ve Lexicomp ürünleri için maalesef üyelerimizden yeterli talep ulaşmamış ve konsorsiyum kurulamamıştır.

Diğer taraftan HukukLink Konsorsiyumu 5, IMF eLibrary 5, Ideal Online 23, Maney More eJournals 6 ve Naxos Music Library ise 9 üye ile 2015 yılında kurulmuştur.

ANKOS 2015 yılında **92** veri tabanı ile büyümeğe devam etmektedir.





Etkinlikler ve ANKOSLink2015 Konferansı

➤ ANKOS Ailesi olarak 2001 yılından bu yana her yıl düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz ANKOS yıllık toplantılarıyla, bilgi profesyonelleri, yayıncılar ve çevrimiçi bilgi sağlayıcılar bir araya gelmekte ve bilgi dünyasındaki son gelişmeleri takip ederek, yeni ürünler konusunda bilgi sahibi olabilmektedirler.

Bu yıl 15.sini gerçekleştireceğimiz ANKOS yıllık toplantısı ANKOSLink2015 adı ve "Mobil Gelecek: Kütüphaneler ve Kaynaklar" temasıyla 9-11 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya, Kervansaray Kongre Merkezinde olacaktır. Bu konferansta elektronik kaynakların yönetiminden, veri madenciliğine, mobil ara yüzlerden, mobil kütüphane hizmetlerine ve geleceğin akademik kütüphaneleri gibi birçok konuyu içeren zengin bir program siz değerli katılımcılarımız ile buluşacaktır.

➤ ANKOS Aile olarak her yıl düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz bölge toplantıları bu yılda yoğun katılım ile gerçekleştirilecektir.

➤ Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu (IFLA), 2007 yılından bu yana başkanlık toplantıları düzenlemektedir. Bu toplantıların yedincisi Helsinki'de yapılmış ve sekizinci toplantı için İstanbul seçilmiştir.

Sekizinci toplantı olan "2015 IFLA President's Meeting'in teması "The Art of Transforming Libraries" olarak belirlenmiştir. Bu toplantı 3-5 Haziran 2015 tarihleri arasında ANKOS tarafından TKD işbirliği ile İstanbul Bilgi Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir.

Bu toplantının öncesinde 13 Aralık 2014 tarihinde İstanbul Bilgi Üniversitesi ev sahipliğinde santralistanbul Kampüsü'nde "IFLA Eğilim Raporu" başlıklı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Bu çalıştayda ANKOS tarafından Türkçeye çevrilmiş olan IFLA Eğilim Raporu katılımcılar ile paylaşılmış ve tartışılmıştır.

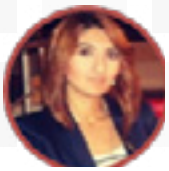
Ayrıca bu çalıştay sonucunda yayınlanan rapora çalıştay web sayfasından erişilebilmektedir. Çalıştay sonucunda elde edilen görüş ve öneriler "2015 IFLA President's Meeting" toplantısı programının şekillenmesine de önemli bir katkı sağlayacaktır.

➤ Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu (IFLA) ve ANKOS işbirliği ile "Resource Sharing at the Crossroads" temasıyla "IFLA Interlending and Document Supply Conference (ILDS)" konferansı 2015 yılında Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir.

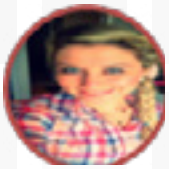
➤ İlki geçen yıl gerçekleştirilen "ANKOS Personel Değişim Programı" bu yıl da kütüphanecilerin bilgi ve tecrübelerini paylaşması için belirlenen bir üniversitemiz ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir. Programa katılacak olan meslektaşlarımıza, ANKOS Başkanlığı tarafından katılım belgesi verilecektir.

➤ Bu yıl ilki düzenlenecek olan "Online Eğitim" uygulaması siz değerli okurlarımıza yaşam boyu öğrenme sürecine verdiğimiz önem ve destek kapsamında online eğitim programı düzenlenecektir.





Gülşah İlhan
- İstanbul Bilgi Üniversitesi Kütüphanesinde görev yapmaktadır.
- İdeal online veri tabanı sorumluğunu yürütmekte ve halkla ilişkiler grubunda çalışmaktadır.



Bengü Uncu
- Gazi Üniversitesi Kütüphanesinde görev yapmaktır.
- Safari E-Books ve ASME Digital Library veri taabanı sorumluluğunu yürütmektedir.



Özhan Sağlık
- İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde görev yapmaktadır.
- AIP veri tabanı veri tabanı sorumluğunu yürütmekte ve lisans anlaşmaları grubunda çalışmaktadır.



Begüm Çare Yavuz
- Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphanesinde çalışmaktadır.
- ACS veri tabanı sorumluluğunu yürütmektedirr.



Burcu Muratoğlu
- Koç Üniversitesi Kütüphanesinde görev yapmaktadır.
- Derwent Innovations Index (DII) ve EV2 Compendex veri tabanı sorumluğunu yürütmektedir:

ANKOS

/ankostr /ankostr